

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ, կես տարվանը 6 րուբլ:

Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանից ամբողջատուն մէջ:

Ոտարարարարացիք պիտու են ազգակի:

Тифлис. Редакция «Мелк»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ

(Բացի կիրակի եւ տօն օրերէն)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լիցուով:

Յայտարարութիւնները համար վճարում են:

Խորարանչիւր րոտին 2 կոպեկ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՏ

Գարնաւ խնդրում ենք «ՄԵԼԿ» բաժանարարներին, որոնք մինչեւ այժմ չեն վճարել մեր լրագրի անցեալ կամ ներկայ տարվայ բաժանարարական վճարը, շուտով հասցնել մեզ իրանց պարտքը:

Մի և նոյն ժամանակ յայտնում ենք որ «Մշակին» կարելի է գրվել երեք ամսով, վճարելով 3 րուբլ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Միշտ մասնութիւն:—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, Նամակ խմբագրին: Նամակ խմբագրին: Ներքին լուրեր:—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, «Journal d'Orient» լրագրի յօդուած: Շվեյցարիա: Գերմանիա: Ֆրանսիա: Նամակ թիւրքիայից: Նամակ թիւրքիայից:—ՀՆՈՒԱԳԻՆՆԵՐ:—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ՄԻՇՏ ՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆ

Հայի ամենաստոր յատկութիւններէն մինը մասնողական ոգին է: Հայը իր ամբողջ պատմութեան մէջ ցոյց է տուել այդ յատկութիւնը: Հայը կը խոնարհվի ստրկաբար օտարի առջև, իսկ իր ազգակցին, թէ կուզ գա լինի ազգային ամենանշանաւոր գործիչներէն մինը, պատրաստ է միշտ մատնել, նրան կորցնելու համար:

Եւ յետոյ հայը զարմանում է թէ չունի շատ գործիչներ, թէ եղածներն էլ անվստահ անձինք են, անձնուիրութիւն չունեցող մարդիկ են: Բայց ո՞վ կը ցանկանայ գործիչ լինել մի ազգի մէջ, որտեղ ամեն իօպէ նա կարող է ենթարկվել ամենաստոր մատնութեան: Ինչ որ հայը անում է իր գործիչներին վերաբերութեամբ, նոյնն անում է նա և իրան հակառակ գաղափարներ ունեցող անձերի կամ կուսակցութիւնների վերաբերութեամբ:

Մի ազգութիւն, որ ինքն իր բոլոր ոյժերը ոչնչացնում է անդադար ամենաստոր մատնութիւններ անելով իր եղբայրակիցների դէմ, այդ տեսակ ազգութիւն երբեք առաջ չեն կարող մտաւոր և բարոյական ազգային զարգացման ասպարիզում:

Գեռ մանուկ հասակից մենք յիշում ենք որ ամեն փքր ի շատե նշանաւոր գործիչ հայերի մէջ միշտ գրօշմվում էր հայերի մէջ անպիտան, դաւաճան, ազգութաւոր, մատնիչ բաւերով: Մարդը շուտաւար է մնում, չը զիտէ ինչպէս որոշէ ճշմարիտը սուտից: Միայն մի բան հաստատ է, որ բոլորն էլ միմեանց մատնում էին, միմեանց դէմ դաւադրութիւն անում, միմեանց կորցնել էին աշխատում...

Այսպիսի մի ազգ ոչ թէ միայն արհաւիրահելի և ատելի է, բայց այդ տեսակ ազգութիւն չէ էլ կարող ազգութիւն աւելանալու և որպէս ազգ գոյութիւն էլ չէ կարող ունենալ:

Մի հայ պատահմամբ անձնական թըշնամութիւն ունի միւս հայի հետ,—անմիջապէս այդ անձնական թշնամութեանը հետևում է մատնութիւնը: Թող յիշեն հայերից առողջմտները, ո՞րք մեր գործիչներէն թէ հին և թէ նոր ժամանակներում մատնված չէ եղել նոյն իսկ հայերից:

Նախ հայը աշխատում է մի ուրիշ հոսքի մասին լուր տարածել թէ նա դաւաճան է ազգին, իսկ երբ որ այդ չէ ազգում, այն ժամանակ նա նոյն մարդուն մատնում է...

Այդ տեսակ գեղեցիկ յատկութիւններով մի ազգութիւն գեռ յանդգնում է պարծենալ իր անցեալով, յանդգնում է գովել իր ներկան և յուսալ իր ապագայ բարոյական, մտաւոր, տնտեսական և հասարակական զարգացման վրա:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Մօսկվա, 24 սեպտեմբերի

Երեք տարի սրանից առաջ ստորագրութիւն բացանելով, ժողովեցի յօդուած «Արարատեան ընկերութեան» հարկեր րուբլ, որը իր ժամանակին հասցրի «Մշակի» խմբագրութեանը: Շարունակելով ստորագրութիւնը զարնալ ժողովեցի (46 ր. 50 կ.) քառասուն րուբլ յիսուն կոպէկ: Այս գումարը ուսանող Յ. Միրիմանեանի միջնորդութեամբ յանձնեցի մի թիֆլիսցի վաճառականի, որը պէտք է հասցնէր «Մշակի» խմբագրութեանը: Երկար ժամանակից յետոյ վերջապէս իմացայ, որ գումարը ձեռն խմբագրութեանը չէ հասցրել վաճառականը. յետ ստանալով այս օրերս վերոյիշեալ գումարը (46 ր. 50 կ.) ուսանող Միրիմանեանի միջնորդութեամբ, ուղարկում եմ յօդուած «Միացեալ ընկերութեան» քառասուն ու վեց րուբլ, փոստի ծախսը հանելով:

Ն. Արէլեանց

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Գերուսի, 20 սեպտեմբերի

Անցեալ տարի «Մշակի» համարներից մէկում ես յայտնել էի, որ մտադիր եմ դատ սկսելու «Պատկի» նախկին աշխատակից պ. Թ. Զ. ի դէմ նրա դէպի ինձ ուղղած մի քանի կինտոյական ուշուցների առիթով: Ես համոզված էի և համոզված եմ այժմ, որ անկիրթ և անսանձ վայրենիների վրա կարող է ազդել միայն օրէնքը իր արդարադատութեամբ: Բայց որովհետեւ ես ծառայական պատճառներով անկարող եմ երեւան գալ—ուր պէտք է սկսվեր դատը—իսկ իմ հակառակորդը, կարծեմ, դաւանում է հիւսիսում, ուր գնացել է դեռ նոր սովորելու քաղաքավարութեան և մարդավարութեան տարրական կանոնները, ես դժբաղդաբար ստիպված եմ թողնել յիշեալ դատը: Իսկ որ ես իրաւունք ունեի այդ դատը սկսելու, դրանում կարելի է համոզվել կարդալով «Պատկի» անցեալ տարվայ № 30-ի գծի տակ գետնոված յօդուածը և 1.040 ՇԼ. յՈՒՅ. Օ ՌԱԵ.

Ս. Դադեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ստացանք յօդուած «Ժուրնալ դ'Օրիան» լրագրի 1 րուբլ Նոր-Նախիջևանից, Յակոբ քահանայ Նախաշանից, 48 րուբլ Մայիկոյից հետեալ անձինքներից: Գեներալ իվան Նազարովից, ՍԵ. տեփան Ալիխանեանից, Գեորգ Շապուշիկեանից, Գրիգոր Բերբերեանից, Գասպար Մուրադչեանից, և Նիկողայոս Ալիխանեանից: Ստացանք նոյնպէս Թիֆլիսից, Բժիշկ Բարութիւն վարդանեանից 4 րուբլ, Մ. Սարգսեանից 4 րուբլ,

և Բագուից Արմենակ Տէր-Յակոբեանից մի ուսաց ոսկի, որ այս օրվայ կուրսով արժէ 7 րուբլ 63 կոպէկ: Առաջվայ 1.242 ր. 50 կոպէկի հետ կանի 1.307 րուբլ 13 կոպէկ: Բայց, որովհետեւ չաքաթ օր ուղարկեցինք 400 րուբլ վիէնայի ֆրանսիական թերթին, ուրեմն մնում է մեր խմբագրութեան մէջ 907 րուբլ 13 կոպէկ:

Ազնախից, Նիկողայոս Տէր-Ստեփանեանից ըստացանք 47 րուբլ յօդուած «Journal d'Orient» լրագրի հետեալ անձինքներից, որոնց թուում կան ոչ թէ միայն հայեր, ուսմներ և վրացիներ, բայց մինչև անգամ և մասնատականներ: Նիկողայոս Տէր-Ստեփանեան 3 րուբլ, Յովհաննէս Գողաթեան 8 ր., Նիկողայոս Ղուլիջանեան 4 ր., Նուբար Մէլիք-Նուբարեան 4 ր., Ղազար Գոնեան 4 ր., Կոստանտին Տէր-Մատթէոսեան 2 ր., Գալիթ Եարեան 1 ր., Մէլքայ Սիմոնեանց 1 ր., Ալէքսանդր Ամիրխանեան 2 ր., Николай Михайлович Тихоний 1 ր., Իվանէ Գիւլի-Շվիլի 1 ր., Ալի Հուսէյն օղլի 40 կոպ., Խարայէլ Սահակեան 2 ր., Մնացական Տէր-Յովհաննէսեան 2 ր., Մկրտում Սահիբեան 1 ր., Սոսիկո Խաղաատանա-Շվիլի 1 ր., Շաքրո Գոմէլա-Շվիլի 1 ր., Ղազար Զալեան 1 ր., Ալէքսի Բարնարի-Շվիլի 1 ր., Մահմուդ Ալի օղլի 60 կ., Սարգիս Տղափաճէ 1 ր., Прокофий Антонович Иванов 1 ր., Յովհաննէս Սափարեան 2 ր., Князь Николай Григорьевич Черкезов 1 ր., Արտէմ Սարգսեան 1 րուբլ, Ընդամենը 47 րուբլ: Ստորագրութիւնը շարունակվում է: Նախկին փողերի հետ կանի 954 րուբլ 13 կոպ.:

Ֆրանսիական խումբը շարունակում է չաքաթը երկու երեք անգամ իր ներկայացումները տալ Արծրունու թատրոնում: Հասարակութիւնը, ինչպէս երևում է մեծ ուրախութեամբ յաճախում է այդ ներկայացումները և հանդիսականները գրեթէ ամբողջ ժամանակ սրտով ծիծաղում են: Հինգշաբթի էլ կայ ներկայացում:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«JOURNAL d'ORIENT» ԼՐԱԳՐԻ 80-ԴՈՒԱԾ

Վիէնայի ֆրանսիական թերթը իր № 40 մէջ տպված առաջնորդող յօդուածում զիմելով Աւստրիայի կայսրին, որ նորերումս դահական ճառ է ասել ունգարական պարլամենտի բացման առիթով, որի մէջ կայսրը յայտնել է թէ քաղաքական կախ մնացած հարցերից շատերը պէտք է վճռվեն Եւրոպայի ընդհանուր համաձայնութեամբ, իր կողմից ասում է հետեւեալը: «Աւստրո-Ունգարիան ունի կատարելու մի պարտաւորութիւն. նա պէտք է աշխատի ճշդութեամբ կատարել տալու Բերլինի դաշնագրի դեռ չը լուծված յօդուածները: Աւանց հոգալու միխտութեան փոփոխութեան մասին, մենք ամենախոնարհ կերպով ենթարկում ենք աւստրիական դահի առջև մեր խնդիրը այն դատի մասին, որ արդէն մի քանի ամիս շարունակ չենք դադարել պաշտպանելու. դա թիւրքաց հայերի դատն է: Եւստանք որ միապետը մեզ կը լսի և կը գործ դնի իր օգոստափառ ազգեցութիւնը Բ. Գրան վրա ներգործելու համար, որպէս զի կատարվի մարտիրոս ազգի փրկութեան գործը, այն ազգի,

որ պահանջում է միմիայն Եւրոպայի յանձն առած պարտաւորութիւնների իրագործելը, որով նա կազատվի այն ճնշումից, որի տակ նա այժմ, աւելի քան երբեք հաւաչում է:»

Ֆրանսիական լրագիրը շարունակում է ասելով, որ Ֆրանց-Յովսէփ կայսրի թաղի մէջ կայ մի տիտղոս, Եւրոպայէմի թագաւորի տիտղոսը, որ նրա վրա, որպէս խաչակիրների յաջորդի, պարտաւորութիւն է դնում հոգալ մի ճնշված քրիստոնեայ ազգութեան մասին:

Աւստրո-Ունգարիան, ասում է «Ժուրնալ դ'Օրիան» լրագիրը, պէտք է աշխատի պահպանել իր ազգեցութիւնը արեւելքում, որ նա ձեռք է բերել մեծ զոհաբերութիւններով: Այդ պետութիւնը չէ կարող առանձնանալ և թողնել ուրիշներին հայոց խնդիրը կարգադրելու գործի մասին հոգսը: Այդտեղ ոչ թէ նուաճման կամ արշաւանքի խնդիր կայ, աւելացնում է ֆրանսիական թերթը, այլ հարցը վերաբերվում է մի ազգի փրկութեան, որ միշտ եղել է հաւատարիմ իր կառավարութեանը, բայց միշտ ճնշված մահմետական բռնութեան տակ:

Եւ «Ժուրնալ դ'Օրիան» լրագիրը վերջացնում է իր յօդուածը հարցնելով. «Մի-թէ Աւստրիայի առաքելական կայսրը, կարող է տատանել:»

ՇՎԷՑՏԱՐԻԱ

Ժընեվի մէջ կայացաւ խաղաղութեան և ազատութեան միջազգային միութեան նիստը, որ տասն և չորս տարի գոյութիւն ունի և որ վեցերորդ անգամ նիստ է կայացնում Ժընեվայի մէջ: Այս անգամ ժողովը չորս վճիռներ կայացրեց: Առաջին վճիռը հաւանութիւն է տալիս այն միջոցներին, որոնց գործադրեց միութեան մասնաժողովը ֆրանսիական և ամերիկական հանրապետութիւնների մէջ բանակցութիւններ սկսելու համար միջազգային միջնորդ դատարանի վերաբերեալ դաշնագրի մասին: Միութիւնը ցանկութիւն է յայտնում, որ միւս պետութիւններն էլ մասնակցեն այդ դաշնագրին: Երկրորդ վճիռով միութիւնը շնորհակալութիւն է յայտնում Գլադստօնի կառավարութեանը, որ նա խաղաղութիւն կայացրեց բօքսների հետ և դրանով ապացուցեց, թէ Անգլիան յարգում է միջազգային իրաւունքի հիմնական սկզբունքը, ճանաչելով իւրաքանչիւր ազգութեան իրաւունքը ինքնավարութիւնը ունենալու համար: Երրորդ վճիռով միութիւնը պախարակում է հրէաների դէմ հալածանք յարուցանողներին և շնորհակալութիւն է յայտնում այն կառավարութիւններին, որոնք պաշտպանեցին հայածվածներին վերջը միութիւնը պախարակում է Ֆրանսիային Տուլուի անկախութեանը ձեռնամուխ լինելու համար:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

«Köln. Zeit.» լրագրին հաղորդում են, որ սխալ է վիէնայի լրագիրների հաղոր-